

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiastica Hymnodia Libri Tres

Secchi, Anacleto

Antverpiæ, 1634

Cap. X. Cordis humilitas est Hymnodiaë præcipua virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45942](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45942)

benedicunt Dominum qui habitant concorditer. Ibi *Irati nec*
 prosequitur Augustinus ostendere, quòd in dis- *Deum be-*
 cordia nulla profertur nec offertur vera bene- *nedicunt,*
 dictio Deo: *Nam in discordia non benedicis Do-* *nec à Deo*
minum. dicere volens, quòd cor ira infectum *benedicun-*
 non valeat benedicere Dominum, licet ore pro- *tur.*
 ferat verba benedictionis. Et qui non rectè offert
 benedictionem Deo, non erit dignus benedictio-
 ne, quam Deus offert concorditer habitantibus
 in vnum, nempe æternam etiam vitam in sæcu-
 lum: *Quoniam illic mandavit Dominus benedictio-*
nem & vitam usque in seculum. Deum itaque a-
 nimo puro ac rectè benedicamus, vt ab eo reci-
 piamus vitam & benedictionem æternam.

CAPVT X.

Cordis humilitas est Hymnodia præ-
cipua virtus.

INTER plurimas quæ de sancta humilitate cele-
 brari possunt insignes conditiones, ea censenda
 mihi videtur magis præcipua, quam possidet
 erga preces & laudes Deo oblatas. Quicumq; ex *Humilitas*
 vero humilitatis sensu confiteri nouerunt propriã *vim con-*
 vilitatem & necessitatem, quam habent diuinã *fert præci-*
 gratiæ & auxiliij ad opera omnia, sicut prompti *bis.*
 sunt & frequentes ad Deum inuocandum & lau-
 dandum, vt gratiæ auxilia obtineant; ita faciliùs
 ad Dei admittuntur ingressum, aures illius pe-
 netrant, & postulata obtinent. Hanc humilitatis
 insignem conditionem & prærogatiuam declara-
 uit Hymnographus dicens: *Ne auertatur humi-* *Psal. 73.*
lis factus confusus: pauper & inops laudabunt no-
men

*Humiles
sunt veri
cantores di-
uinarum
laudum.*

Cassianus
Coll. 10.
cap. 10.

Matth. 5

Psal. 39.

men tuum. quasi dixerit: Humiles numquam Deo recedunt confusi quando offerunt preces quia isti sunt veri & perfecti cantores diuinarum laudum. Vbi ad rem nostram rectè ait Cassiodorus; hinc cognosci felicem dicendam inopiam & paupertatem humilium; quoniam declarata apta ad Deum laudandum & celebrandum. Motus est si psallat superbus, pauper autem & inopians laudant Dominum, etiam cum videntur filii. Hunc eundem Dauidicum textum expendit sanctus Abbas Isaac, sicuti eum confert cum illius Euangelica beatitudine à Domino nostro feruente asserta, quæ inter ceteras beatitudines prematum tenet, *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est Regnum celorum*; ita de humilibus eum intelligit dicens: *Quæ maior aut sanctior est esse paupertas, quam illius qui nihil in se prosidij nihil virium habere cognoscens, de aliena largitate quotidianum poscit auxilium, & vitam suam, atque substantiam singulis quibusque momentis diuina ope intelligens sustentari, verum mendicum Domini non immeritò profitetur, simpliciter ad Deum quotidie clamans: Ego amicus mendicus sum & pauper, Deus adiuua me; & sic ad illam quoque multiformem scientiam Dei illuminante conscendens, incipiat deinceps subtilioribus ac sacratoribus mysteriis saginari.* Hæc dicebat præclarus Doctor, vt ostenderet, quod humiles aptiores sunt ceteris ad diuina mysteria illustrationes. Magna profectò humilium prerogatiua est ista, quod nimirum libenter ac benivolenter à Deo audiantur, & exaudiantur.

Si quis sublimem Angeli intellectum possideret, & Angelica esset sapientia præditus, ideo

que sciret altissimas proferre laudes; si tamen *superbi à*
 superbia aliqua esset infectus, respueretur reiice- *diuinis de-*
 returque à Deo. Non attendit cælum in psallen- *cantandis*
 tibus intellectus sublimitatem, sed animi humi- *laudibus*
 litatem. *reiiciun-*
 Causam hoc loco libeat expendere, cur, *tur.*
 cum Deus omnipotens Angelorum creationem
 decreuisset ad hunc præcipuum finem, vt essent
 isti suarum laudum perpetui cantores, alios ta-
 men eiecerit & loco, & officio; alios verò reti-
 nuerit, & confirmauerit. Causa fuit, quia illi, *Angelo-*
 cum suo duce Lucifero, superbia pleni tum sa- *rum repro-*
 pientiam, tum cetera dona sibi ipsis tribuebant, *borum ca-*
 non Deo auctori; alij verò humillima submissio- *sus propter*
 ne auctorem Deum coluerunt, & celebrarunt. *superbiam.*
 Hanc causam detegit, & pulchrè describit san-
 ctus Propheta Ezechiel, loquens de isto Angelo-
 rum casu infelici sub typo & nomine Regis Ty-
 ri: *Euehatum est cor tuum in decore tuo, perdidisti* Ezech. 28.
sapientiam tuam in decore tuo, in terram proieci-
te. Quem casum considerans diuus Bernardus, D. Bernar.
 declamat contra hanc elationem animi, quando *Serm. 70.*
 quis sibi tribuere audeat quæ ad Deum sunt re- *in Cantic.*
 ferenda, aitque: *Perdidit sapientiam, cum fecit*
suam. Proprietas in causa est, quod sibi sapiens fuit,
quod non dedit gloriam Deo, quod non retulit gra-
tiam pro gratia, quod non secundum veritatem am-
bulauit in ea, sed ad suam eam retorxit voluntatem;
istud est, cur eam perdidit, etenim sic habere, per-
dere est. En elationis & superbiæ præmium, amif-
 sio cæli, iactura felicitatis, eiectio à munere lau-
 dandi. *Si Deus, aiebat D. Petrus, Angelis peccan-* 2. Petr. 2.
tibus non pepercit; quantò minùs attendet psal-
 lentibus superbis, & elatis animo? certè respuen-
 tur, eiicientur, & punientur. Angeli humiles per-
 seue-

*Humilitas
in Angelis
bonis re-
splendet.*

Iudith 9.

seuerant in officio, audiunturque omni tempo-
re, & decantare; homines item humiles libe-
ter audiuntur à Deo psallentes, vti verè & pro-
denter pronuntiauit sancta Iudith dicens: *Al-*
superbi ab initio placuerunt tibi, sed humilium
mansuetorum semper tibi placuit deprecatio.

D. Bernar.
Serm. de
SS. Innoc.

Humilium oratio penetrat nubes, ad Dei thronum conscendens, oculos & aures Altissimi a se pertrahit, nec discedere nouit sine gratiæ postulata concessione. Quasi dixerim, quòd humilium mortalium Hymni & preces maiori respiciantur beneuolentia & amore à Deo, quàm sublimiorum Angelorum eadem laudes & preces. Verùm ne humilitatis pulchritudine capere

Matth. 21.
Psal. 8.

audere hinc videar nimis, proferam diu Bernardi sensum, cui acquiescere facilius poterit unusquisque. Hic sanctus vir, sacrorum euentuum profundissimus scrutator, expendens eam mirabilem Christi Domini responsionem, quam dedit Sacerdotibus & Scribis, mirantibus coram clamantes puerorum admisisset dum Ierusalem ingrederetur; (clamantes enim pueri dice-

*Humilium
laudes præ-
ferenda
sunt aliquo
modo An-
gelicis lau-
dibus.*

bant: *Hosanna Filio David.* dixit tunc Dominus: *Numquam legistis; Quia ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem?* desumens omnia verba ex Dauidicis Psalmis, vt comprobaret, non fuisse respuendas laudes has pueriles) hanc inquam responsionem expendens D. Bernardus, vt faciens in illo verbo *perfecisti*, declarare non videtur, laudes humilium præferendas aliquo modo laudibus ipsorum sublimium Angelorum, & ea ratione; quia asseruerit Dominus, perfectiorem nem laudum omnium sitam esse in laudibus parum

paruulorum & infantium. Conferens itaque sanctus Bernardus laudes ab Angelis Deo incarnato & nato oblatis, quando dixerunt, *Gloria in excelsis Deo*, cum laudibus à pueris & infantibus oblatis Christo Domino Ierosolymã ingredienti, circa vitæ finem, concludit has fuisse perfectiores illis, quia hoc afficiuntur honore ab ipso Domino dicente: *Numquam legistis, Quia ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem?* Magnas confitetur sanctus Doctor & altas esse dicendas laudes illas Angelorum, sed has pueriles esse dicendas altiores & maiores: *Magna quidem*, ait (nimirum laus Angelorum) *sed audeo dicere necdum perfecta laus, donec veniat qui dixit: Sinite paruulos venire ad me, quia talium est regnum caelorum.* Licet autem nomine infantium & lactentium intelligi commodè ad litteram queant, qui verè sunt tales ætate: nihilominus scitum est, nomine paruulorum intelligi præcipuè veros humiles, propter morum similitudinem. Sicuti infantes matribus nutricibusq; omnino adhærent, nec se patiuntur ab iis modicum temporis separari, alioquin in lacrymas statim erumpunt; ita veri humiles, conscij propriæ imbecillitatis, Deo in omnibus fidunt, nihil sibi tribuentes, & ob hanc fiduciam à Deo nequeunt auelli, & à Deo vicissim diliguntur.

Luca 2.

Matth. 21.

Humilitatis cum infantibus similitudo.

Humilitas parit contemptum sui.

Humiles itaque ij verè dicendi sunt, qui sibi viles videntur: nam vera humilitas contemptum sui in primis operatur, iuxta humilitatis definitionem à diuo Bernardo traditam, dicente, humilitatem esse virtutem, qua homo verissimè sui agnitione sibi ipsi vilescit. Quemadmodum de se ipsis humiliter sentiunt, ita etiam numquam

*Humiles
de se ipsis
demissè lo-
quuntur.*

*Danielis
humilitas
quanta.*

Daniel. 1.

de se magnificè aut loquuntur, aut iactant; & propter hanc causam Deo placuerunt, siue pro se siue pro aliis deprecantes. Danielelem recolimus, qui magnus fuit altissimi Dei seruus, quæque meruit non semel maximis cumulari gratiis & beneficiis, tam pro se quàm pro populo postulatis. Si quis percunctetur, quam ob causam meruerit apud Deum tantam auctoritatem responderem, ob hanc in loquendo de se de quæ suis rebus humilitatem. Is beatus vir, cum oblata esset occasio declarandi suam Regiam stirpem, ex qua ortum ducebat, mira sobrietate & modestia declinavit. Describebat Historiam rebus quæ sibi aliisque Hebræis apud Regem Chaldæorum acciderant, præmittens ordinacionem à Rege factam Præposito domus, ut eligeret ex filiis Israël & de semine Regio pueros, qui possent stare in palatio Regis; cum deventi narratio ad nomina puerorum istorum electorum, quia ipse vnus erat ex illis, dixit, *Ergo inter eos de filiis Iuda, Daniel, Ananias, Misael & Azarias*, tacens semen Regium, ne iactaret sanguinis clarissimi stirpem. Hanc humilitatis modestiam obseruauit sanctus Theodoretus & luculenter descripsit his verbis: *Licet merito illius intueri modestiam; cum enim supra diximus imperasse Regem, ut eligerentur è stirpe Regia uenes forma conspicui & magnitudine decori, hic personarum nomina posuerit, tribus Iuda simpliciter mentionem fecit, & Regiam cognationem occultauit. Istius generis humiles facilius à Deo exaudiuntur; quia quò vilius de se ipsis loquuntur, eò magnificentius de Deo verba faciunt.*

Hæc eadem causa, nimirum humilitas cordis

vera, fuit origo primaria, cur David euaserit præcipuus diuinarum laudum cantor inter homines mortales, imò doctor, & dux omnium excellentiorum laudantium Deum: verus namque humilis fuit, quemadmodum variis declarauit temporibus; sed præsertim dum, à pueritia edoctus omnia opera bona Deo soli accepta referre, numquam autem sibi, canebat, post vnamquamque actionem felicemque euentum, aliquem Hymnum ad Dei honorem. Imò ipsos Hymnos decantatos ne quis illi adscriberet, Deo soli acceptos retulit solemni & publica protestatione: *Lingua mea calamus scribae velociter scribentis.* Psal. 44. quasi dicere volens: Sicut prudens sermo non est tribuendus linguæ, sed menti, à qua omnis sermo ortum habet, & characterum elegantia non calamo pingenti, sed manui est adscribenda; ita quæ ego vnquam aut dixi ore aut calamo descripsi, Deo soli auctori refero. Hanc Davidis humilem submissionem videtur obseruare diuus Bernardus dicens super eadem verba citata: *Laudatur de bona litteræ tornatura mannis, non calamus, fateor; ut multum tribuam mihi, lingua mea calamus scribae velociter scribentis.* Inuenis quando strenuè occurrens vrsis & leonibus, qui in suas oues inuadebant, eos mira facilitate occidebat, numquam propriæ fortitudini adscribere potuit facinora, sed Deo soli referebat. Quinimò hac eadem fiducia fretus, propter præteritas à Deo receptas vires, subire non dubitauit monomachiam cum Golia, inuocato prius Dei nomine: *Tu venis ad me cum gladio, & hasta, & clypeo, ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum.* Vt rationem tantæ fiduciæ traderet, attulit

*Davidis
humilitas
mira.*

*Humiles
Deo omnia
referunt.*

*Lan. D. Bernar.
Epist. 135.*

*Humilis
nihil sibi
tribuit.*

1. Reg. 17.

attulit præteritas à Deo acceptas gratias commensuratos & leones, atrocissimas feras: *Domine eripuit me de manu leonis, & de manu ursi, & me liberabit de manu Philisthai huius.* Huius consuetudinis tenacissimus obseruator, statim post victoriam de gigante reuectam, gladium quo Philisthæum obruncauit, ad Dei Tabernaculum suspendit, quemadmodum tradidit Iosephus lib. 6. Antiquitatum cap. 11. & colligitur iam videtur ex sacra Historia Regum dum dicitur, quod gladius iste fuisset vnà cum Ephod apud Tabernaculum, quando dixit Sacerdos David: *Ecce hic gladius Goliath Philisthai, quem percussisti in Valle Terebinthi, est inuolutus post Ephod.* ob tantam igitur humilitatem, egregius exstitit Dei laudator.

Iosephus
lib. 6. An-
tiq. cap. 11.

1. Reg. 21.

Humilitas est diuinarum gratiarum receptaculum.

Psal. 103.

D. Gregor.
in lib. 1.
Reg. c. 6.

Psal. 129.

Ad huiusmodi humiles facillimè omnes celestes confluunt gratiæ. Si quæ vnquam à Deo sunt hominibus conferendæ gratiæ, hæc ad humiles decurrunt, sicut aquæ solent defluere facilius negotio ad conualles, montes siccos relinquunt, testante Hymnographo: *Qui emittis fontem in conuallibus.* Quem locum de humilibus implet diuus Gregorius: *Vallis, ait, in sacro Elia astimationem designat humilium.* vbi pergit dicere, quod aquæ cælestium gratiarum mensuræ per humilitatem dispositis infunduntur. Huiusmodi David, quando postulabat aliquam gratiam à Deo, solitus erat humilitatis actum præmittere confidens, quod certius & citius foret exaudiendus. Nota est & familiaris illa deprecatio veniam peccatorum obtinendam: *De profana clamauit ad te Domine, Domine exaudi vocem meam.* Cuius orationis prima verba sunt humiliter

liantis se ad vallium profunditatem; vbi enim dicitur in nostra vulgata lectione, *De profundis*, legi appositè potest cum aliquibus, *De vallibus*. Si nos à Deo non audimur, nec nostræ laudes sunt Deo acceptæ, causa aderit in corde nostro, nempe elatio aliqua ac superbia, quæ semper fuit Deo odiosa. Deum superbis resistere, humilibus dare gratiam, tradunt omnes Scripturæ. Conuenit psallentes esse humilitatis studiosos, vt gratiores offerre valeant Deo preces & laudes; atque etiam vt valeant degustare mysteria in Psalmis contenta. Memores omnes psallentes sint illius Pharisei in Templo oratis sublimibus gratiarum actionibus, *Deus gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri hominum*, qui ob superbiæ elationem fuit reprobatus; & humilis Publicani, qui pro suis peccatis mira animi submissione deprecabatur, paucis quidem, sed efficacibus verbis: *Deus propitius esto mihi peccatori*. Hic meruit iustificari; & huius potiùs humillimam demissionem in vultu, oculis & verbis studeamus æmulari, quàm inflati Pharisei gloriosam phaleratamque orationis elationem, ne cum hoc reprobemur, sed cum illo approbemur. Vera semper erit illa doctrina insignis, quam tradebat venerabilis Pater noster Zacaria in suis Spiritualibus Aphorismis, dum de sancta humilitate præclarè differeret, dicens: *Si dari posset peccator humilis & iustus superbus, potiùs Deo placitus esset peccator quàm iustus*. Tanta est vis humilitatis, vt sicut vnà cum peccato nequit conuenire, ita posset peccatorem reddere gratum.

Animi elatio Deo odiosa.

Iacob. 4.

1. Petr. 5.

Lucæ 18.

Humilis

peccator

approbatur;

iustus

superbus

reprobatur.

Ant. Ma-

ria Zacaria

in Aphor.

verbo Hu-

militas.

num. 44.